

Pes Ekinovarus (Doğumsal Çarpık Ayak)

Dr. Hüseyin Arslan

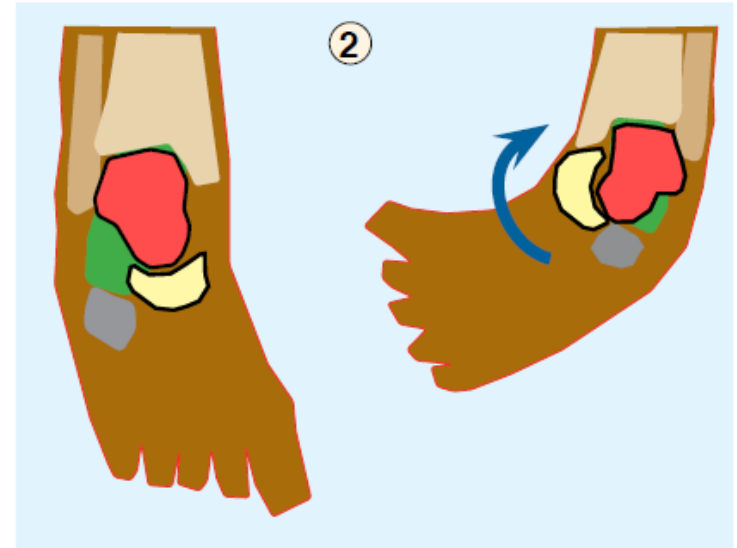
Sunum Akışı

- Tanım
- Patogenez
- Patoanatomi
- Epidemiyoloji
- Klinik ve tanı
- Tedavide amaç
- Tedavi prensipleri
- Tedavi Yöntemleri

Tanım

- Talokalkaneonaviküler ve kalkaneo-kuboid eklemin intrauterin medial ve plantar deplasmanıdır.

PEV Tanim

Tanım

Deformitenin komponentleri

- Ekin
- Topuđun varusu
- Ön ve orta ayağın adduksiyon ve inversiyonu (supinasyonu)
- Ayrıca Pes Kavus
- Tibianın internal rotasyonu

Deformitenin Komponentleri

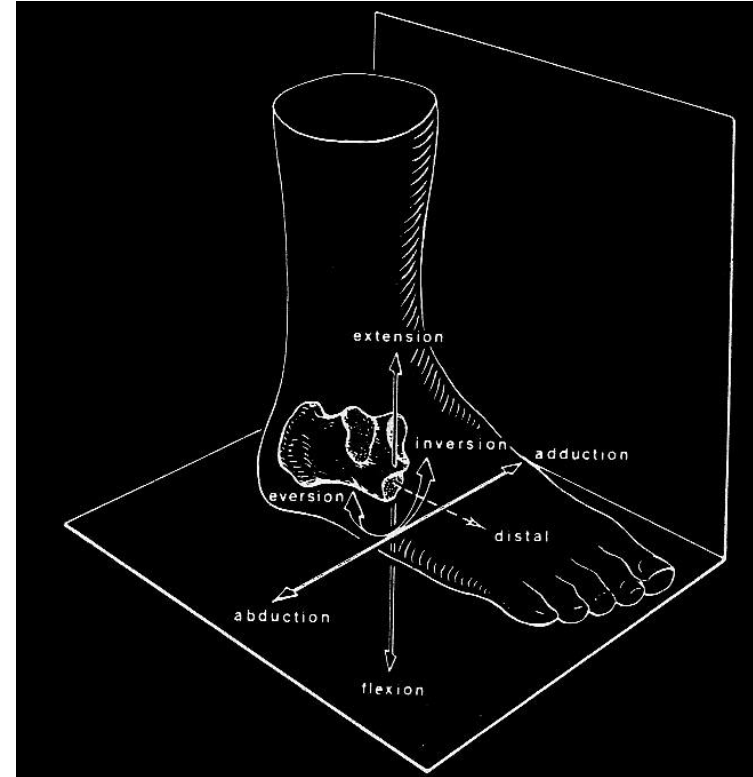
Deformitenin Komponentleri

- İnternal tibial torsiyon
- İnternal tibial torsiyon değil normal ayaklara göre eksternal tibial torsiyon eksiği var (ortalama 22°)
(I Ponseti)

PEV

Terminoloji

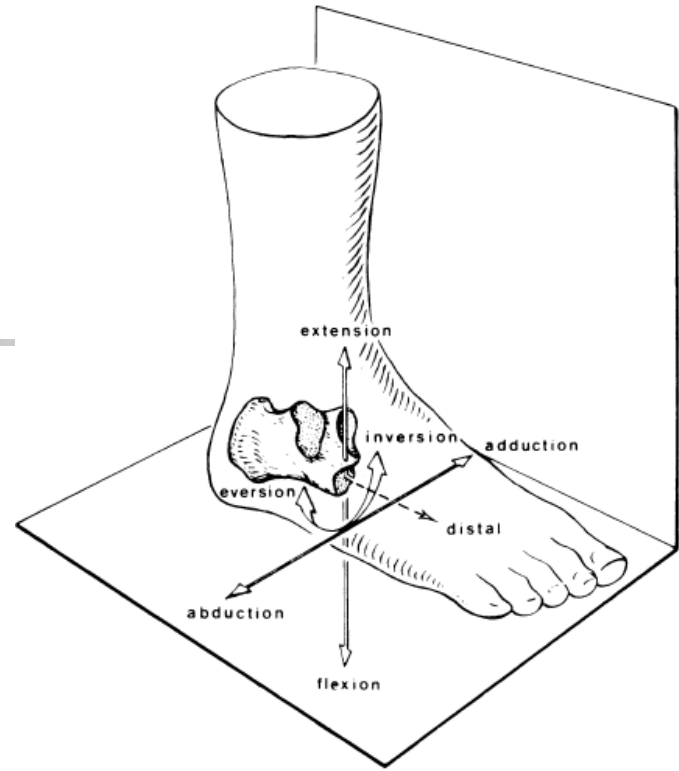

PEV üç boyutlu bir deformitedir

Terminoloji

- Abduksiyon-Adduksiyon
- Fleksiyon-Ekstansiyon
- İnversiyon-Eversiyon

- Topuk varusu
(İnversiyon+adduksiyon)

- Topuk valgusu
(eversiyon+abduksiyon)

Terminoloji

Supinasyon

Adduksiyon
İnversiyon
fleksiyon

Pronasyon

Abduksiyon
Eversiyon
Ekstansiyon

PEV

Patogenez

- Tam olarak bilinmiyor.
- Poligenik bir yatkınlık (hassasiyet) ile bilinmeyen çevresel faktörlerin birleşmesi sonucu oluşuyor.

Patogenez

İdiopatik PEV de uygun manipulasyon ve alçılama sonrası iskelet deformiteleri düzelmekte(1)

1.Pirani S at al: Magnetic resonance imaging study of the congenital Clubfoot with the Ponseti method. 2001 JPO 21. 719

Patogenez

---

*Tarsal kemiklerin kıkırdak taslağının **anormal durum ve biçimi**, iskelet üzerine olan **anormal dış stres** sebebiyledir.*

1.Pirani S at al: Magnetic resonance imaging study of the congenital Clubfoot with the Ponseti method. 2001 JPO 21. 719

Patogenez

- Sarkomerik protein (myozin) defekti kontraktür nedeni (1)
- Tibialis posterior ve fleksör kaslardaki myozin defekti PEV nedeni olabilir.

1. Toydemir at al. Mutation in embryonic myosin heavy chain...
Nature Genetics. 38. 361. 2006

Patoanatomisi

Talus

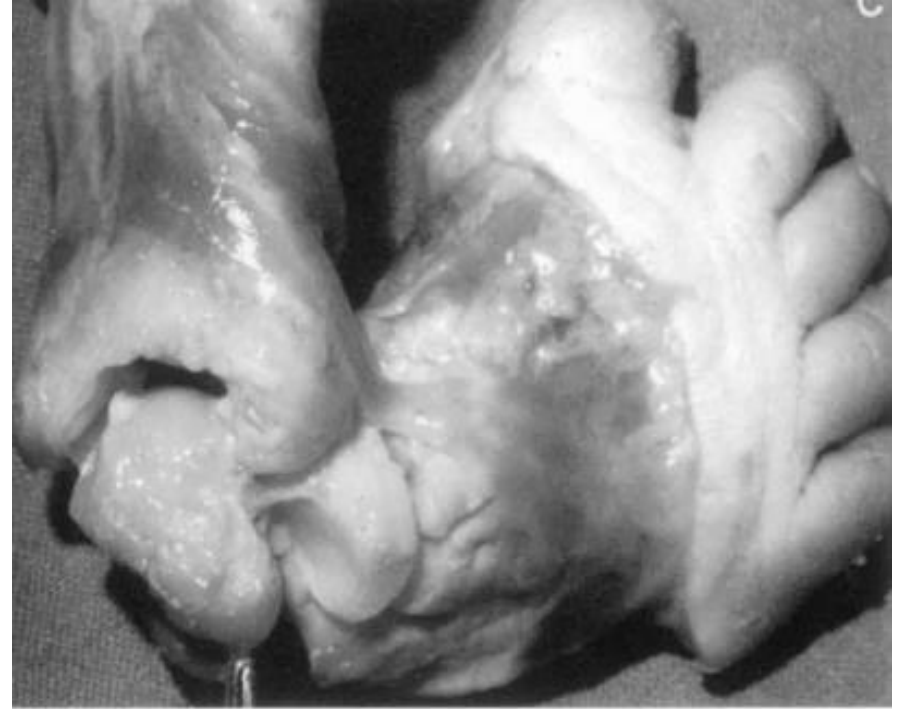
- Aşırı fleksiyonda,
- trokleanın sadece arka kısmı ayak bileğiyle eklemleşiyor.
- Gövdesi küçük
- Talus boynu mediale ve plantara yönelir
- Talus başı kama şeklinde
- Antero-laterali açıkta

Patoanatomisi

Navikula

- Kama şeklinde,
- belirgin mediale kayma
- Adduksiyon ve inversiyonda
- Medial çıkıntı büyük ve medial malleola çok yakın

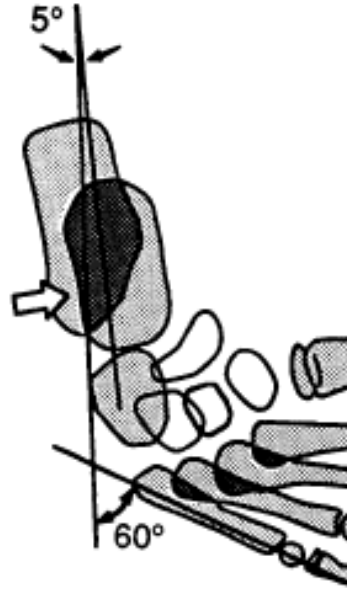

Patoanatomisi

Kalkaneus

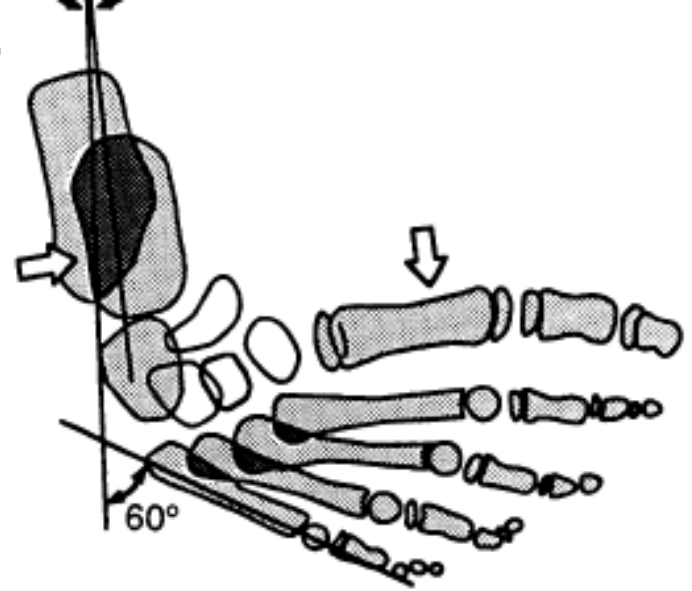
- Fleksiyonda ve hafif mediale eğilme
- Bazen hafif uzamış
- Talus altında inverte ve dduksiyonda
- Talus ve kalkaneusun uzun eksenleri birbirine paralel
- Sadece medial kısmı küboid ile eklemleşir

Patoanatomisi

Küboid ve Metatarlar

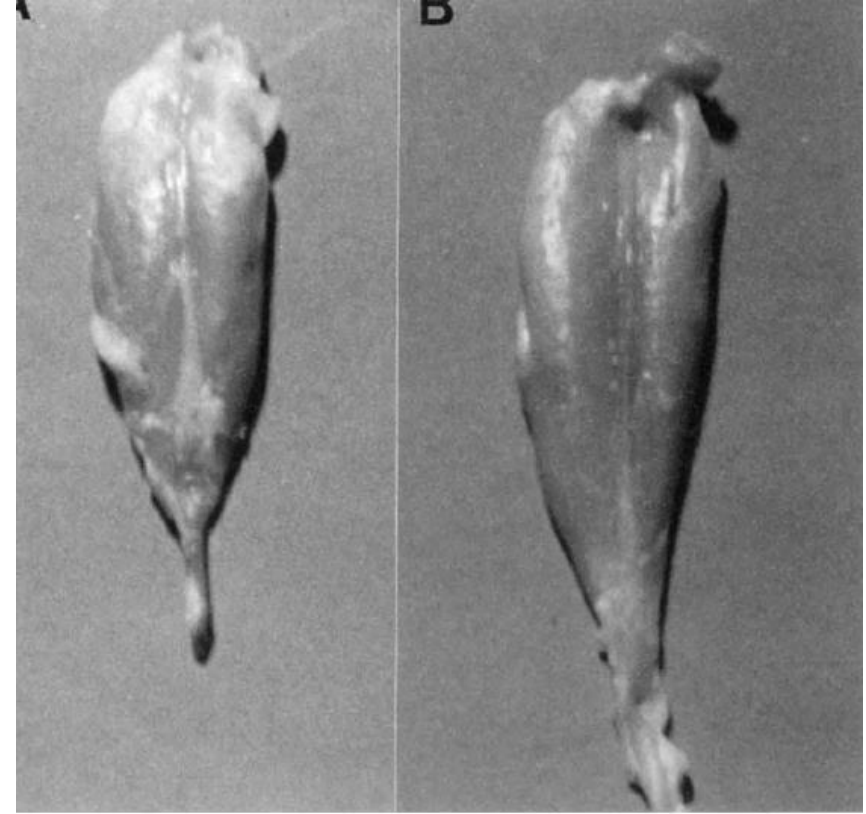
- Küboid kalkaneus önünde mediale yer deęiřtirmiş
- Kuneiformlar ve metatarlar adduksiyonda ancak řekilleri normaldir

Patoanatomisi

PEV de kas deęiřiklięi

- Triseps surae ve tib posterior kası daha küçük
- Kasın ebadı deformitenin ağırlığı ile ters orantılıdır.
- Kollojen sentezi fazla ve kollejen olmayan protein sentezi daha az
- Fetal defektli myozin daha fazla

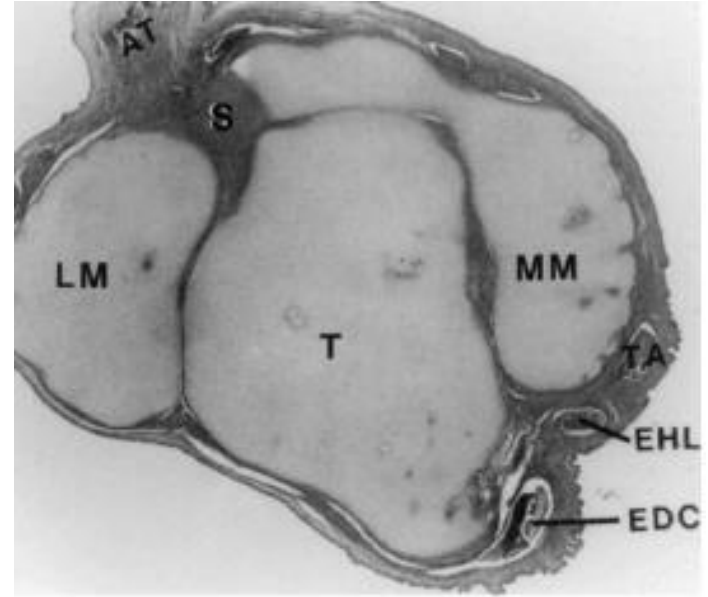

(I. Ponseti)

Patoanatomisi

PEV de Ligament deęişiklięi

- Medial ve posterior bağlar kalın ve gergin, anterolateral bağlar ise ince ve gevşek
- Myofibroblast benzeri hücreler içerirler

Epidemiyoloji (1)

- Erkek/kız 3-1
- %40 bilateral
- Beyaz ırkta 1/1000
- Japonlarda :0.5/000
- Güney Afrika zencileri:3/1000

1. Ponseti IV. Doğumsal Pes Ekinovarus
Tedavinin Temelleri.

Klinik

- Ayakta ekin
- Ön ve orta ayak adduksiyon ve inversiyonda
- Topuk varusta ve aşil tendonu gergin
- Ayağın laterali konveks, mediali konkavdır
- Ayağın posteriorunda ve medialde cilt kıvrımı vardır
- Bacak kasları atrofiktir.

Klinik

X-Ray

- **Ap grafi**

Talokalkaneal açı

Normali 20-50, 20 altı
clubfoot

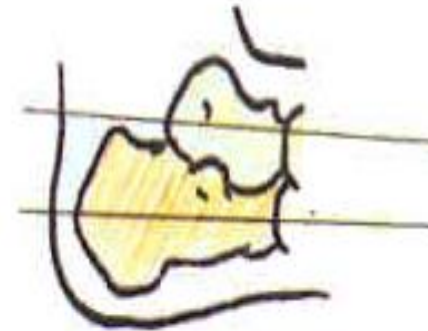
Talometatarsal açı

Normali 0-15, 15 üstü
Clubfoot

- **Lateral grafide**

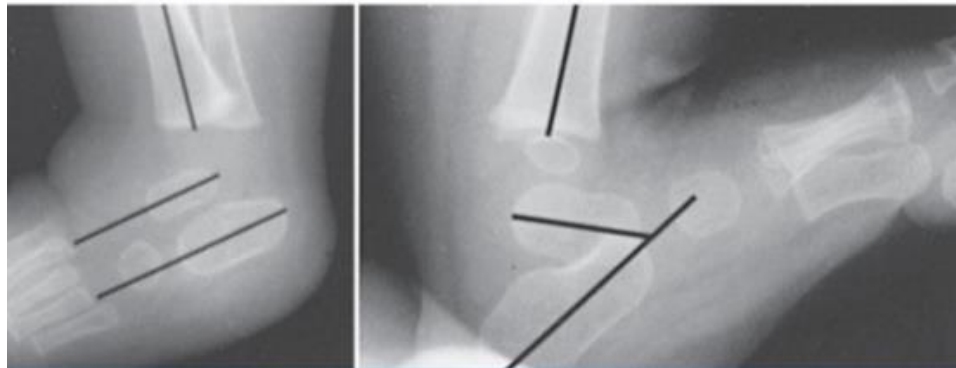
*Talokalkaneal açı(Kite
açısı)*

Normali 30-50, 25 altı
Clubfoot

X- Ray

Tanı, ayırıcı tanı

- Görülebilir bir deformitedir.
- Tanısı kolaydır, klinik özellikler tanıda genellikle yeterlidir.
- İdyopatik- teratolojik ayırımında sorun yaşanabilir.
- Bazen ağır metatarsus varus ile karışabilir ancak **ekin ve topuk varusu** sadece PEV de vardır.

Tanı , ayırıcı tanı

Metatarsus Varus

Tanı, ayırıcı tanı

Postürel PEV

Tanı, ayırıcı tanı

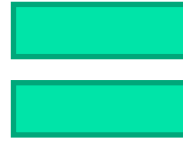
1. alçı

2. alçı

Postürel PEV

Tedavide Amaç

PEV de ayak fonksiyonu
Syme amputasyonlu ayak kadardır.

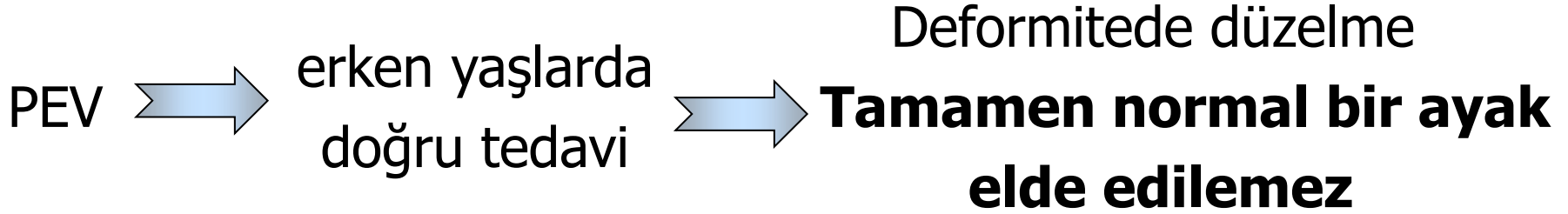
Tedavide Amaç

Deformitenin tüm komponentlerini ortadan kaldırarak;

- Fonksiyonel, iyi hareketli
- Ağrısız
- Normal görünümlü
- Tabanı yere basan (plantigrad)
- Normal ayakkabı giyebilen

PEV – tedavide amaç

Usta ellerde tedavi edilirse normal görünümlü, özel ayakkabı giymeyi gerektirmeyen ve hareket kapasitesi iyi olacağı yönünde güvence verilebilir.

Ignacio V Ponseti

Tedavi

- Konservatif
- Cerrahi

Hangi tedavi daha uygun?

Cerrahi tedavi Clubfoot'u düzeltebilir mi?

- Düzeltmez
- Başlangıçta sadece görünüm düzelir
- 3. dekatta ağrı ve hareket kısıtlılığı
- Nüks'ü engelleyemez
- Çok pahalı
- Çok zor

Tedavi Yöntemleri

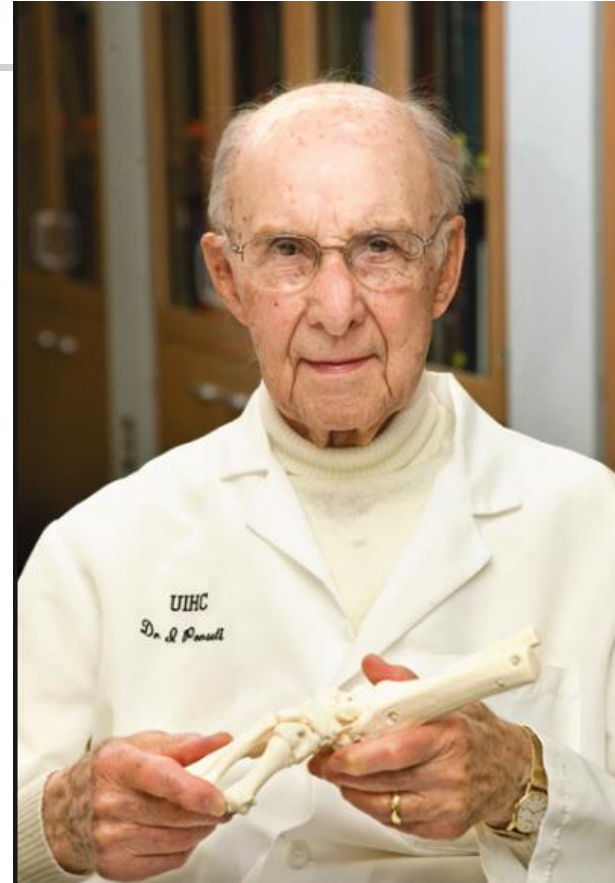
- Cerrahi tedavinin sonunda
  - Derin bir yara izi
  - Eklem sertliđi
  - Güçsüzlük

(Ignacio PV)

Medikal Tedavi

- J.H.Kite
- French
- **Ponseti**

Ponseti Tekniđi (Iowa)

- İlk uygulama 1948
- İlk başarılı sonuç yayınlanması 1964
- Yaygın uygulanma son 15-20 yılda

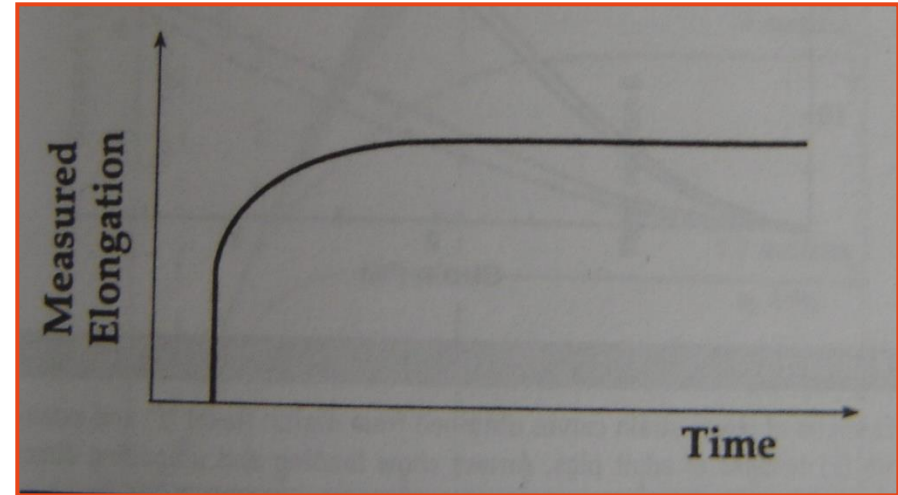

Ignacio Ponseti
Iowa Üniversitesi

Konservatif tedavi biyomekaniđi

Ligament ve Tendon mekaniđi

- Viskoelastik yapıdadır
- Creep (ürperme) fenomeni
- Stress relaxation fenomeni

Ponseti Tekniđi

Ponseti

Deformitenin tedrici redüksiyonu tendon, ligament ve kapsülde uygun mekanik stimölasyon yaratır.

Tedavi Prensipleri

- Tedaviye hayatın ilk haftasında başlanmalı (I. Ponseti)

Tedavi Prensipleri

- Öncelikle aile hastalık, prognoz ve alçılama yöntemi konusunda bilgilendirilmeli.
- Düzeltme sonrası uygulanacak breysin önemi anlatılmalı.

Tedavi Prensipleri

- Doğru yapılmayan manipölasyon deformiteyi artırır.

Tedavi Prensipleri

- Manipülasyon ve algılar nazik yapılmalıdır.
- Baęlar kendi doğal gevşeme miktarı ötesinde asla gerilmemeli.
- Sert manipülasyonlar cerrahide olduęu gibi sertlięe neden olur

Tedavi Prensipleri

- Ekin hariç PEV in bütün komponentleri aynı anda düzeltilmeli.
- Düzelmeye yetmez overkorreksiyon elde edilmeli.

Ponseti Yöntemi

Yöntemin hedefi

- Manüpülasyonla talonkalkaneonaviküler çıkığın redüksiyonu
- **Yöntem:** Pes aetabulumda ki çıkığın talus başına fulkrum etkisi yaptırarak redükte etmek
- Yöntem tüm ayağa talusun altında rotasyon yaptırır

Ponseti Yöntemi

- Deformite düzeltme sırası

Kavus

Adduksiyon ve varus

Ekin

Panseti Yöntemi

Kavus

- Birinci metatarsın diğerlerinde daha fazla fleksiyonda olmasına bağlıdır.
- Ayağın pronasyonu 1. metatarsı daha çok fleksiyona getirir ve kavusu artırır.

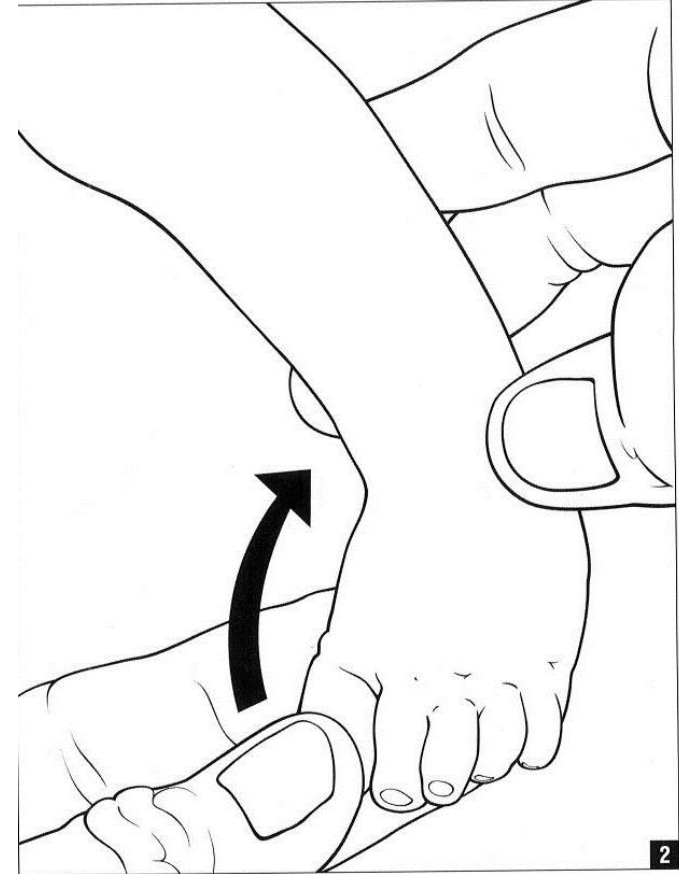

Ponseti Yöntemi

1. aşama

Supinasyon

... **magic move** of
the Ponset method.

Ponseti Yöntemi

1. Aşama; Supinasyon

- Ön ayak ile arka ayağa aynı dizilim kazandırılır
- Cavus düzeltilir
- Ayağın fleksibilitesini ↑
- 1. metatarsa ekstansiyon ve ön ayağa supinasyon yaptırılır
- Maksimum supinasyon en ideali
- İlk alçıda elde edilir

Ponseti Yöntemi

1. aşama

Ponseti Yöntemi

2. Adduksiyon ve varus

- Medial tarsal bağların ve tendonların uzun süreli gerilmesi gerekir.
- Topuk varusun düzelmesi talusun distalindeki tüm ayağın abduksiyonuyla mümkün olur.

Ponseti Yöntemi

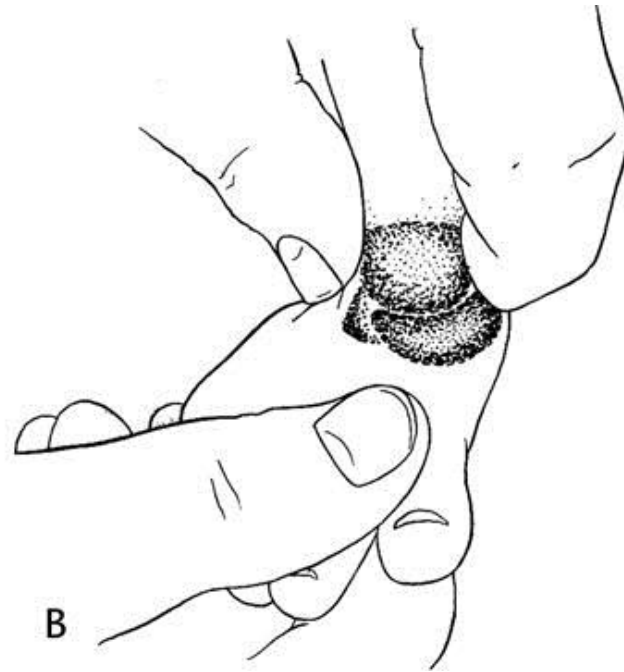
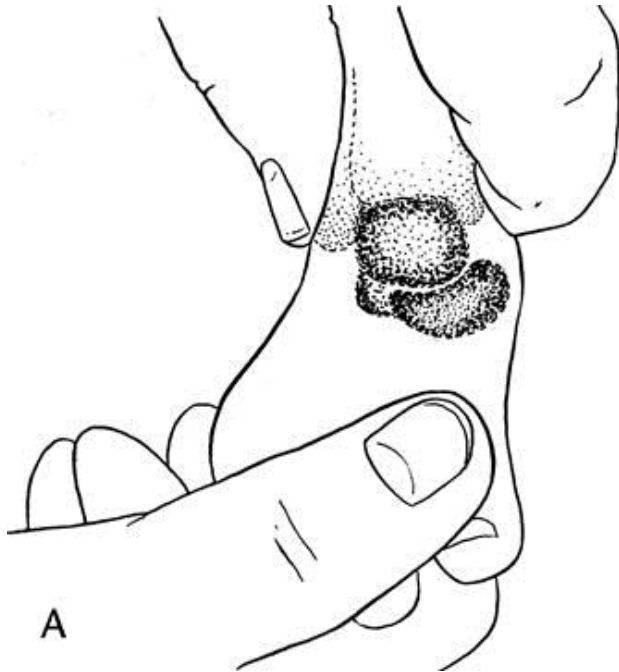
2. aşama; adduksiyon ve varus

- Ön ayağa abduksiyon yaptırılır
- Bu esnada talus başı fulkrum etkisi yapmalı
- Kakaneoküboid ekleme bastırılmamalı
- 40-60 derece abduksiyona kadar alçıya devam edilir.

Ponseti Yöntemi

2. aşama; abduksiyon

2. aşama: abduksiyon

Ponseti Yöntemi

3. Aşama. Ekin

- En son ekin deformitesi düzeltilir.
- Tapuk varusu ve ön ayağın supinasyonu düzeldikten sonra
- Genellikle (%70-80) aşılotomiyle elde edilir

Ponseti Yöntemi

3. aşama

Aşilotomi

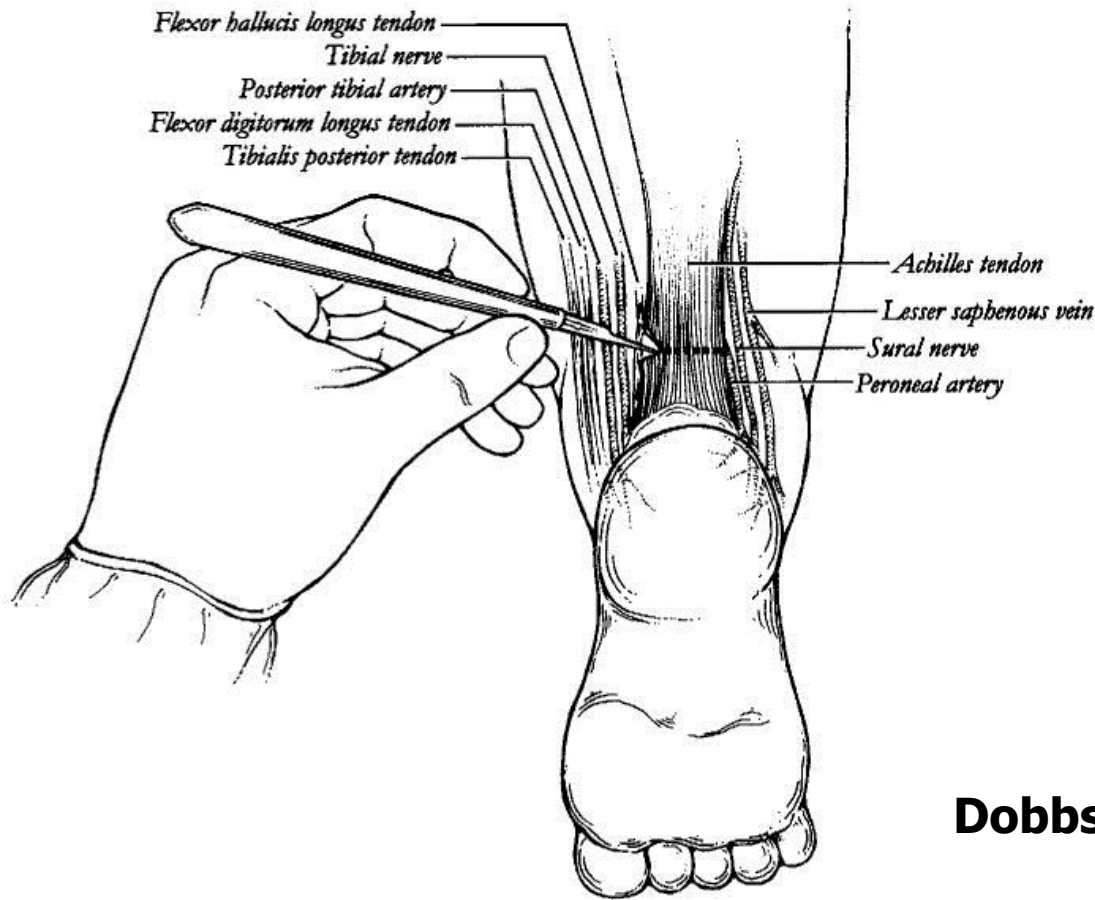
- Perkütan
- Lokal veya genel anestezi (sedasyon).
- Aşiloplasti ve kapsülotomi eklenmemeli !!!!
- Aşilotomi sonrası 3 hafta alçı

Ponseti Yöntemi

Aşilotomi komplikasyonu; kanama

Dobbs MB et al, JPO, 2004

Aşilotomi

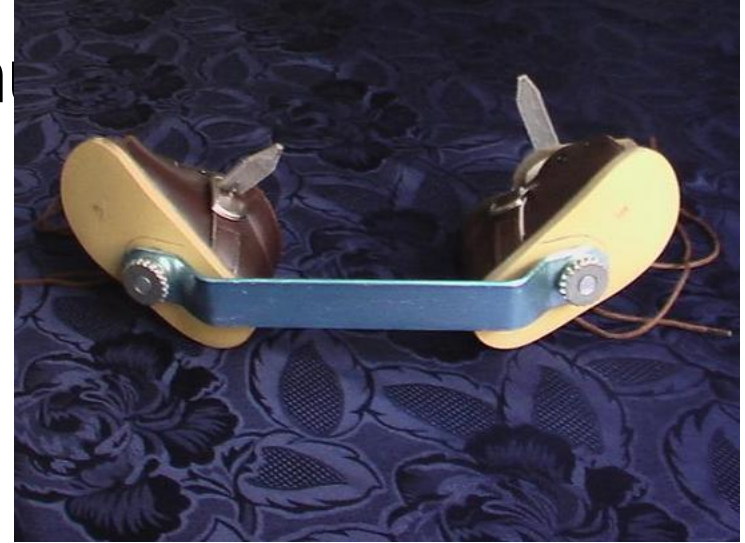
Ponseti Yöntemiyle Tedavi

Düzelmenin Korunması

Ortezeleme

- Kalkaneus ve ön ayak abduksiyonunun devam ettirir.
- Medial bağ ve tendon gevşekliği sağlar
- Gastroknemius-soleus kaslarında gerilme
- Tibiada eksternal rotasyon

Ortezleme

Ortez;

Üç haftalık alçıdan sonra
hemen başlanır

- 3 ay tam gün,
(günde 1- 2 saat mola)
- 2-4 yıl sadece geceleri (en
12-14 saat

kullanılır.

Ortezleme

Sağlam ayağa 45° abduksiyon

Pev'li ayağa en az 75° abduksiyon
Bilateral olgularda 70°

Ortezleme

- Ayakkabıların birbirinde uzaklığı omuz omuz genişliğinde
- Kısa bar huzursuzluk ve kullanım zorluğu
- Hafif konveksite

Ortez Tipleri

Ortezin Önemi

- Kullanmayanlarda nüks %80
- Kullananlarda nüks % 6
- Ortezer modifi edilmemeli
- Ortezin Őekli ve kullanım süresi Ponsetinin önerdiği Őekilde olmalı

Olgu 1

Olgu 2

Olgu 2

2. Yıl görünümü

Olgu 3

Olgu 4

7. ay

Ponseti Yöntemi

- Başarılı bir yöntemdir(%95)
- Uzun süreli takip sonuçları vardır
- Öğrenmesi kolaydır
- Ucuz
- Tedavi prensiplerine tam uyulmalı ve tedavi modifiye edilmemeli
- Aile-hekim uyumu çok önemli
- En önemli nüks nedeni breysin yetersiz ve uygunsuz kullanımıdır

Tezekkür Ederim

